Samling af Afgørelser

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT
P. MENGOZZI
fremsat den 20. marts 2012[1]

Sag C-42/11

João Pedro Lopes Da Silva Jorge

(anmodning om præjudiciel afgørelse indgivet af cour d'appel d'Amiens (Frankrig))

»Politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager — rammeafgørelse om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne — en medlemsstats lovgivning, der forbeholder muligheden for at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre til tilfælde af eftersøgte personer, der er statsborgerere i den nævnte stat — forskelsbehandling på grundlag af nationalitet«

1. Den foreliggende præjudicielle sag fra cour d'appel (appelretten) i Amiens (Frankrig) giver på ny Domstolen lejlighed til at tage stilling til fortolkningen af artikel 4, nr. 6), i Rådets rammeafgørelse af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne[2]. Domstolen anmodes bl.a. om at præcisere sin retspraksis og foretage en afvejning mellem på den ene side den skønsmargen, der skal anerkendes medlemsstaterne, når disse gennemfører den nævnte rammeafgørelse, og på den anden side omfanget af de garantier, der skal gælde for unionsborgerne, når de er genstand for en europæisk arrestordre med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf.

I – Retsforskrifter

A – *International ret*

2. Konventionen om overførelse af domfældte, undertegnet den 21. marts 1983 i Strasbourg, som samtlige medlemsstater er parter i, foreskriver i artikel 2, stk. 1, at »de kontraherende parter påtager sig i størst muligt omfang indbyrdes at samarbejde med hensyn til overførelse af dømte personer i overensstemmelse med bestemmelserne i denne konvention«.

3. Artikel 3, stk. 1, litra a), i konventionen om overførelse af domfældte lyder således:

»En dømt person kan kun under følgende betingelser overføres efter denne konvention:

a) hvis den pågældende er statsborger i fuldbyrdelseslandet.«

4. Artikel 3, stk. 4, i konventionen om overførelse af domfældte præciserer, at »enhver af de kontraherende stater […]når som helst ved en erklæring til Europarådets generalsekretær [kan] definere, hvad den for sit vedkommende i denne konvention forstår ved udtrykket »statsborger««.

1 — Originalsprog: fransk.
2 — EFT L 190, s. 1.

B – *EU-retten*

1. Rammeafgørelse 2002/584

5. Rammeafgørelse 2002/584 definerer, i sin artikel 1, den europæiske arrestordre og fuldbyrdelsespligten således:

»1. Den europæiske arrestordre er en retsafgørelse truffet af en medlemsstat med det formål, at en anden medlemsstat anholder og overgiver en eftersøgt person med henblik på strafforfølgning eller fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning.

2. Medlemsstaterne fuldbyrder enhver europæisk arrestordre på grundlag af princippet om gensidig anerkendelse og i overensstemmelse med bestemmelserne i denne rammeafgørelse.

3. Denne rammeafgørelse indebærer ikke nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper, således som de er defineret i artikel 6 i traktaten om Den Europæiske Union.«

6. Rammeafgørelse 2002/584 opregner i artikel 4 de fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre. Den fastsætter i artikel 4, nr. 6), at »[d]en fuldbyrdende judicielle myndighed kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre […], hvis den europæiske arrestordre er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom eller en anden frihedsberøvende foranstaltning, og den eftersøgte opholder sig i, er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, og denne medlemsstat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen eller den anden frihedsberøvende foranstaltning i henhold til sin nationale lovgivning«.

7. Af artikel 32 i rammeafgørelse 2002/584 fremgår, at »anmodninger om udlevering, der modtages inden den 1. januar 2004, […] fortsat [vil] være omfattet af de eksisterende instrumenter vedrørende udlevering. Anmodninger, der modtages efter den 1. januar 2004, vil være omfattet af de regler, som medlemsstaterne har vedtaget i henhold til denne rammeafgørelse. Enhver medlemsstat kan dog på tidspunktet for Rådets vedtagelse af denne rammeafgørelse fremsætte en erklæring om, at den som fuldbyrdende medlemsstat fortsat vil behandle anmodninger vedrørende handlinger, der er begået inden en af den nærmere angivet dato, efter den ordning for udlevering, der var gældende før den 1. januar 2004 […]«.

8. Erklæringen fra Den Franske Republik vedrørende den nævnte artikel 32 har følgende ordlyd:

»Frankrig erklærer i overensstemmelse med artikel 32 i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre og procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, at det i sin egenskab af fuldbyrdelsesland fortsat vil følge de bestemmelser om udlevering, der er gældende indtil den 1. januar 2004, ved behandling af anmodninger vedrørende handlinger, der er begået inden den 1. november 1993 […]«

2. Rammeafgørelse 2008/909/RIA

9. Rådets rammeafgørelse 2008/909/RIA af 27. november 2008 om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på domme i straffesager om idømmelse af frihedsstraffe eller frihedsberøvende foranstaltninger med henblik på fuldbyrdelse i Den Europæiske Union [3] indfører et system, hvis mål er at lette udførelsen af en straf i en anden medlemsstat end der, hvor lovovertrædelsen er afsagt, med henblik på at sikre den domfældtes sociale rehabilitering.

3 — EUT L 327, s. 27.

10. I artikel 3, stk. 1, i rammeafgørelse 2008/909 bestemmes, at »[rammeafgørelsen] har til formål at fastsætte regler, hvorefter en medlemsstat med henblik på at lette den domfældtes sociale rehabilitering anerkender en dom og fuldbyrder sanktionen«.

11. I artikel 28, stk. 1, i rammeafgørelse 2008/909 bestemmes, at »anmodninger, der modtages inden den 5. december 2011 [fortsat] [skal] være omfattet af eksisterende retsakter om overførelse af domfældte. Anmodninger, der modtages efter nævnte dato, vil være omfattet af de regler, som medlemsstaterne har vedtaget i henhold til denne rammeafgørelse«.

C – *National ret*

12. Den franske code de procédure pénale (strafferetsplejelov) opregner i sin artikel 695-24 grundene til at afvise fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre. Det fremgår heraf, at »fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre kan afslås:

[…]

2. Såfremt den person, der er eftersøgt med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf eller en anden frihedsberøvende foranstaltning, er fransk statsborger, og de kompetente franske myndigheder påtager sig at foretage fuldbyrdelsen«.

II – Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

13. Den 14. september 2006 udfærdigede en portugisisk straffedomstol en europæisk arrestordre mod tiltalte i hovedsagen, João Pedro Lopes Da Silva Jorge, der er portugisisk statsborger, med henblik på fuldbyrdelse af en fængselsstraf på fem år, der blev afsagt i 2003 for gerninger begået i 2002. Herefter bosatte João Pedro Lopes Da Silva Jorge sig i Frankrig.

14. Det fremgår af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at João Pedro Lopes Da Silva Jorge siden den 11. juli 2009 har været gift med en fransk statsborger, som han bor sammen med i Frankrig. Han har siden den 3. februar 2008 arbejdet som lastbilchauffør og er ansat af et fransk selskab i henhold til en tidsubegrænset kontrakt.

15. Den 19. maj 2010 gav João Pedro Lopes Da Silva Jorge, efter en telefonsamtale, møde ved det franske politi. Han blev ved denne lejlighed informeret om, at der var udstedt en europæisk arrestordre vedrørende ham, samt om de portugisiske myndigheders anmodning om at få ham udleveret med henblik på fuldbyrdelse af fængselsstraffen. Den 20. maj 2010 anlagde procureur général ved cour d'appel i Amiens sag for den forelæggende ret med påstand om udleveringen af João Pedro Lopes Da Silva Jorge til de portugisiske myndigheder.

16. I forbindelse med hovedsagen har procureur général i det væsentlige gjort gældende, at de portugisiske myndigheder havde udstedt den europæiske arrestordre under overholdelse af de retlige betingelser, og at ingen af de tvingende eller fakultative afvisningsgrunde i den franske code de procédure pénale fandt anvendelse. Da procureur général blev opfordret til at tage stilling til følgerne af Domstolens dom i Wolzenburg-sagen [4], anførte han, at selv om João Pedro Lopes Da Silva Jorge kunne påberåbe sig fransk lovgivning om betingelserne for, at den kompetente myndighed kan afvise at fuldbyrde en europæisk arrestordre, i overensstemmelse med Domstolens angivelser, og således påberåbe sig artikel 695-24 i code de procédure pénale, er begrundelsen i den nævnte artikel, der kun vedrører franske statsborgere, i henhold til artikel 4, nr. 6), i rammebeslutning 2002/584 fakultativ. Artikel 695-24 i code de procédure pénale finder således kun

4 — Dom af 6.10.2009, sag C-123/08, Sml. I, s. 9621.

anvendelse, hvis to betingelser er opfyldt, nemlig at den europæiske arrestordre er udstedt mod en fransk statsborger, og at de kompetente franske myndigheder selv påtager sig at fuldbyrde straffen. Procureur général mener følgelig, at João Pedro Lopes Da Silva Jorge skal udleveres til de portugisiske myndigheder.

17. Under hovedsagen har João Pedro Lopes Da Silva Jorge derimod gjort gældende, at han ikke samtykker i udleveringen til de portugisiske myndigheder, og har anmodet om at komme i fængsel i Frankrig. Han har herved først påberåbt sig artikel 8 i konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950 (herefter »EMRK«), og at hans ret til beskyttelse af privatlivet ville blive krænket uforholdsmæssigt, såfremt han blev udleveret til de portugisiske myndigheder med henblik på fuldbyrdelsen af den europæiske arrestordre. Dernæst, på grundlag af dommen i Wolzenburg-sagen, har han påberåbt sig den omstændighed, at det ifølge fransk lovgivning kun er muligt at afvise udlevering af franske statsborgere, og han mener, at artikel 695-24 i code de procédure pénale er uforenelig med artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 og, set i en større sammenhæng, med princippet om forbud mod forskelsbehandling i artikel 18 TEUF[5].

18. Da cour d'appel d'Amiens (afdelingen for straffesager) således er stødt på vanskeligheder i forbindelse med fortolkningen af EU-retten, har den besluttet at udsætte sagen og ved forelæggelsesafgørelsen indgivet den 31. januar 2011 at forelægge Domstolen følgende to præjudicielle spørgsmål i henhold til artikel 267 TEUF:

»1) Er princippet om forbud mod forskelsbehandling i artikel 18 [TEUF] til hinder for en national lovgivning såsom artikel 695-24 i code de procédure pénale, der kun giver mulighed for at afslå fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en frihedsstraf, såfremt den eftersøgte er fransk statsborger, og de kompetente franske myndigheder har påtaget sig at gennemføre fuldbyrdelsen?

2) Er det overladt til medlemsstaternes skøn at gennemføre den grund til at afslå fuldbyrdelse, som er fastsat i artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelsen [2002/584] i national ret, eller er denne gennemførelse obligatorisk, og kan en medlemsstat i den forbindelse vedtage en foranstaltning, der indebærer en forskelsbehandling på grundlag af nationalitet?«

III – Sagen for Domstolen

19. João Pedro Lopes Da Silva Jorge, den tjekkiske, den tyske, den franske, den nederlandske, den østrigske og den polske regering samt Europa-Kommissionen har indgivet skriftlige indlæg for Domstolen.

20. Under retsmødet afholdt den 31. januar 2012 afgav sagsøgte i hovedsagen, den tyske, den franske, den nederlandske og den polske regering samt Kommissionen mundtlige indlæg.

IV – Retlig vurdering

21. Efter et par indledende bemærkninger vil jeg, af logiske hensyn, først tage stilling til det andet præjudicielle spørgsmål.

5 — Hvor der i de skriftlige indlæg og navnlig i anmodningen om præjudiciel afgørelse henvises til artikel 12 EF, må henvisningen naturligvis forstås som en henvisning til artikel 18 TEUF.

A – *Indledende bemærkninger*

1. Domstolens kompetence til at træffe præjudiciel afgørelse

22. Den Franske Republik har i henhold til den tidligere artikel 35, stk. 2, EU erklæret, at den har accepteret Domstolens kompetence til at træffe præjudiciel afgørelse i henhold til bestemmelserne i den tidligere artikel 35, stk. 3, litra b), EU[6]. I overensstemmelse med artikel 10, stk. 1, i protokol nr. 36 om overgangsbestemmelser, der er knyttet som bilag til EUF-traktaten, forbliver Domstolens beføjelser i henhold til det tidligere afsnit VI i EU-traktaten endvidere de samme for så vidt angår Unionens retsakter, der er vedtaget inden Lissabontraktatens ikrafttrædelse, også når de er accepteret i henhold til den tidligere artikel 35, stk. 2, EU. Domstolen har dermed kompetence til at besvare de af den forelæggende ret stillede spørgsmål.

2. Anvendelsen af rammeafgørelse 2002/584

23. Selv om artikel 32 i rammeafgørelse 2002/584 giver de fuldbyrdende medlemsstater ret til fortsat at anvende det udleveringssystem, der fandt anvendelse før den 1. januar 2004, fremgår det af Den Franske Republiks erklæring, at den kun forbeholder sig denne mulighed i forbindelse med gerninger begået før den 1. november 1993. Det er derfor den ordning, der blev indført ved rammeafgørelse 2002/584, der finder anvendelse i en situation som den i hovedsagen foreliggende, hvor de strafbare handlinger blev begået i 2002, og hvor anmodningen om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre selv blev udstedt efter den 1. januar 2004.

24. Der skal imidlertid stilles spørgsmålstegn ved den indflydelse, som rammeafgørelse 2008/909 har på tvisten i hovedsagen. Rammeafgørelsen, der blev vedtaget den 27. november 2008, har til formål at fastsætte regler, hvorefter en medlemsstat med henblik på at lette den domfældtes sociale rehabilitering anerkender en dom og fuldbyrder sanktionen[7]. Den sidste frist for medlemsstaternes gennemførelse af rammebestemmelsen er fastsat til den 5. december 2011[8]. Den omstændighed, at denne tidsfrist udløber, mens den præjudicielle sag pågår ved Domstolen, har imidlertid ingen direkte indflydelse på den foreliggende sag. Rammeafgørelsens artikel 28 fastsætter således, at medmindre der foreligger modstridende ensidige erklæringer, skal anmodninger, der modtages inden den 5. december 2011, fortsat være omfattet af eksisterende retsakter om overførelse af domfældte. Da de franske myndigheder modtog anmodningen om fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre før den 5. december 2011, skal situationen for sagsøgte i hovedsagen undersøges i lyset af rammeafgørelse 2002/584, da der ikke foreligger nogen modstridende erklæring fra Den Franske Republik.

B – *Medlemsstaternes skønsmargen med hensyn til gennemførelsen af artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584*

25. Med det andet spørgsmål til Domstolen ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om medlemsstaterne er forpligtet til at gennemføre den fakultative grund til at afslå fuldbyrdelse, der er fastsat i rammeafgørelsens artikel 4, nr. 6), i deres nationale retsorden, og i bekræftende fald, om de er forpligtede til at gøre det i samtlige de tilfælde, der nævnes i nr. 6), dvs. i forhold til såvel egne statsborgere som borgere fra andre medlemsstater, der er bosat i eller opholder sig i landet.

6 — Jf. orientering om Den Franske Republiks og Republikken Ungarns erklæringer om deres accept af EF-Domstolens kompetence til at træffe præjudicielle afgørelser om de retsakter, der er omhandlet i artikel 35 i traktaten om Den Europæiske Union, EUT 2005 C 318, s. 1.

7 — Jf. artikel 3 i rammeafgørelse 2008/909.

8 — Jf. artikel 29 i rammeafgørelse 2008/909. Den Franske Republik har ikke overholdt denne tidsfrist, eftersom det lovforslag, der i fransk retsorden skal gennemføre rammeafgørelse 2008/909, stadig, da jeg fremsatte mit forslag til afgørelse i den foreliggende sag, var til debat i parlamentet (jf. lovforslaget om forskellige strafferetlige og straffeprocesuelle bestemmelser under anvendelse af Frankrigs internationale forpligtelser, fremført for Senatet den 11.1.2012).

26. Efter min opfattelse udspringer vanskeligheden ved dette spørgsmål ikke så meget af bestemmelsens ordlyd som af de uklarheder i retspraksis, der har kunnet give anledning til modstridende fortolkninger. Derfor undersøges først ordlyden af artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 samt systematikken i denne, dernæst foretages en vurdering af medlemsstaternes skønsmargen i henhold til Domstolens praksis.

27. Der skal dog gøres nogle indledende bemærkninger, der synes vigtige for en bedre forståelse af den foreliggende sag og af de spørgsmål, den rejser. Det er i denne henseende vigtigt at påpege, at artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 bekræfter, at sidstnævnte »[ikke] indebærer […] nogen ændring af pligten til at respektere de grundlæggende rettigheder og grundlæggende retsprincipper«, således som de er fastsat i EU-retten.

28. Henvisningen i artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 til de grundlæggende rettigheder og retsprincipper skal virke som en sikkerhedsforanstaltning. På det område, der er omfattet af rammeafgørelsen og mere bredt det politimæssige og strafferetlige samarbejde, er det ikke muligt at anvende princippet om gensidig anerkendelse (som udgør kernen i reglerne om en europæisk arrestordre) på samme måde som i forbindelse med anerkendelse af et eksamensbevis fra et universitet eller et kørekort udstedt af en anden medlemsstat. Det er endvidere udelukket, at medlemsstaterne bidrager til at skabe et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der ville indebære en tilsidesættelse af de grundlæggende rettigheder for personer, hvis adfærd kunne udgøre en trussel for friheden, sikkerheden eller retfærdigheden. Princippet om gensidig anerkendelse, særligt når det anvendes i forbindelse med en europæisk arrestordre med henblik på fuldbyrdelse af en straf, sådan som det er tilfældet i hovedsagen, kan ikke anvendes automatisk, men skal derimod vurderes i lyset af hver situations personlige og menneskelige kontekst på grundlag af hver enkelt anmodning om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre. I forbindelse med anvendelsen af princippet om gensidig anerkendelse efter rammeafgørelsen skal den nationale lovgiver navnlig have for øje, hvilket artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 erinder om, beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder, hvoraf den vigtigste er den dømte persons værdighed[9], når denne gennemfører EU-retsakter. Det samme gælder de nationale judicielle myndigheder, når de anvender de beføjelser, som de indrømmes efter EU-retten, og Domstolen, når denne anmodes om at fortolke bestemmelserne i rammeafgørelse 2002/584. Det er i lyset af dette højere princip om at beskytte den menneskelige værdighed, en hjørnesten i beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder i Unionens retsorden, at den frie bevægelighed for straffedomme skal sikres, men ligeledes, i givet fald, begrænses.

29. Det er med baggrund i denne humanistiske fortolkning af princippet om gensidig anerkendelse, at min stillingtagen nu skal fortsætte.

1. Ordlyds- og teleologisk fortolkning

30. Indledningsvis skal det påpeges, at rammeafgørelsen, i kraft af sin egenskab af unionsretsakt, i henhold til den tidligere artikel 34, stk. 2, litra b), EU »er bindende for medlemsstaterne med hensyn til det tilsigtede mål, men overlader det til de nationale myndigheder at bestemme form og midler for gennemførelsen«.

31. Nærmere bestemt opregner rammeafgørelsen, i artikel 3 og 4, grundene til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, der forelægges de judicielle myndigheder i den fuldbyrdende medlemsstat. Rammeafgørelsen indeholder en udtømmende opregning af disse grunde med henblik på ikke at bringe selve udleveringsprincippet i fare. Derfor angives både de obligatoriske og de fakultative grunde

9 — Den menneskelige værdighed er den første af de grundlæggende rettigheder nævnt i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (jf. artikel 1 i det nævnte charter).

til at afslå fuldbyrdelsen. Det fremgår af overskriften af artikel 4 (»Fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre«), at det ikke er medlemsstaternes gennemførelse af disse grunde, der er fakultativ, men derimod fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre, der således er overladt til den nationale retsmyndigheds skøn [10].

32. Hvis man betragter artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 isoleret fra de øvrige punkter i denne artikel, foreskrives ganske rigtigt, at den fuldbyrdende retsmyndighed kan afslå at fuldbyrde den europæiske arrestordre, hvis sidstnævnte er udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom, når den eftersøgte opholder sig i, er statsborger i eller bosat i den fuldbyrdende medlemsstat, og denne medlemsstat forpligter sig til selv at fuldbyrde straffen i henhold til sin nationale lovgivning.

33. Artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, set i lyset af den tidligere artikel 34 EU, kræver således, at medlemsstaterne gennemfører den i dette punkt fastsatte grund til at afslå fuldbyrdelse i deres nationale lovgivning, og dét i alle dets aspekter. Jeg mener ikke, at anvendelsen af konjunktionen »eller« i det nævnte punkt skal tillægges væsentlig betydning. Som bemærket af visse af parterne under retsmødet, er der i de fleste sprogversioner anvendt denne konjunktion [11], mens den tyske version f.eks. har anvendt termen »und« (og) med henblik på at fastslå de kategorier af personer, der kan drage fordel af artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelsen fastsatte grund til afslå fuldbyrdelse. Jeg kan kun anse et sådan argument for meget svagt, om ikke irrelevant, eftersom det ikke ville have givet mening at formulere artikel 4, nr. 6), i den franske sprogversion med konjunktionen »og«. Dette ville have ført til en absurd argumentation om, at kun en person, der er statsborger i fuldbyrdelsesstaten, opholder sig dér og har bopæl dér, kan være omfattet af den nævnte grund.

34. Selv om det måtte antages, at medlemsstaterne ikke var forpligtede til at gennemføre artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, må det tages i betragtning, at den franske lovgiver udtrykkeligt havde til hensigt at gennemføre denne bestemmelse ved hjælp af artikel 695-24 i code de procédure pénale. Denne lovgiver var derfor forpligtet til at gøre dette i forhold til samtlige de kategorier af personer, som nr. 6) omfatter. Ud over eventuelle sproglige forskelle fremgår det efter min opfattelse uomtvisteligt af det med artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelsen forfulgte mål, at medlemsstaterne er forpligtede til at gennemføre dette punkt, således at deres retsmyndigheder i givet fald skal være i stand til at afslå at fuldbyrde den europæiske arrestordre, ikke kun i henseende til deres egne statsborgere, men ligeledes i forhold til borgere fra andre medlemsstater, når disse opfylder kravene fastsat i rammeafgørelse 2002/584, og dette ved at foretage en samlet vurdering af deres individuelle situation.

35. I modsætning til, hvad størstedelen af de parter, der har inverveneret under sagen, har gjort gældende, synes en konklusion i denne retning ikke at være i strid med det hovedprincip, som rammeafgørelse 2002/584 hviler på, nemlig gensidig anerkendelse. Ifølge disse parter skal grundene til af afslå fuldbyrdelse, som rammeafgørelsen fastsætter, fortolkes restriktivt, således at udlevering lettes, hvilket er i overensstemmelse med princippet om gensidig anerkendelse.

36. Det er korrekt, at i henhold til Domstolens praksis indebærer dette princip, »der ligger til grund for ordningen i rammeafgørelse 2002/584, […] i medfør af denne rammeafgørelses artikel 1, stk. 2, at medlemsstaterne i princippet har pligt til at fuldbyrde enhver europæisk arrestordre« [12]. Det skal imidlertid bemærkes, at uanset den væsentlige betydning, der tillægges princippet om gensidig anerkendelse i rammeafgørelsen, har EU-lovgiver fastsat grunde til at afslå fuldbyrdelse. Disse er blevet gjort til genstand for en udtømmende opregning, hvilket netop skal sikre, at princippet fortsat

10 — Ordlyden er lige så tydelig i de andre sprogversioner: Der henvises bl.a. til overskriften i artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 i den spanske sprogversion (»Motivos de no ejecución facultativa de la orden de detención europea«), engelske sprogversion (»Grounds for optional non-execution of the European arrest warrant«), italienske sprogversion (»Motivi di non esecuzione facoltativa del mandato di arresto europeo«) samt den portugisiske sprogversion (»Motivos de não execução facultativa do mandado de detenção europeu«).

11 — Det er navnligt tilfældet i den spanske, engelske, franske, italienske og portugisiske sprogversion.

12 — Wolzenburg-dommen, præmis 57.

er, at en europæisk arrestordre skal fuldbyrdes. Helt præcist forfølger artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 målet om at forbedre den eftersøgtes udsigter til at blive resocialiseret, efter at han har afsonet sin straf[13]. Princippet om gensidig anerkendelse i rammeafgørelse 2002/584, uanset hvor vigtigt det end er, er dog ikke af EU-lovgiver udformet som et absolut princip. Henvisningen til de grundlæggende rettigheder i artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 er en bekræftelse heraf, således som påpeget i de indledende bemærkninger. Rammeafgørelsens artikel 4, nr. 6), er således et udtrykkeligt udtryk for EU-lovgivers ønske om at give de kompetente judicielle myndigheder mulighed for, i givet fald, at forene det nævnte princip med en anden faktor, der i lige så høj grad skal tilgodeses, såsom den pådømtes sociale rehabilitering.

37. Dette mål om rehabilitering er ikke kun i den dømtes egen interesse. En vellykket social rehabilitering i et miljø, der er kendt for den pågældende, er ligeledes en yderligere forsikring for det samfund, som han lever i, da det mindsker risikoen for residiv. Den betydning, som EU-lovgiver tillægger dette, er udtrykkeligt bekræftet ved rammeafgørelse 2008/909, hvis formål, i henhold til dens artikel 3, stk. 1, er at »lette den domfældtes sociale rehabilitering«.

38. Domstolen har fastslået, at »[…] artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 […] har til formål at give adgang til at lægge særlig vægt på, om det er muligt at forbedre den eftersøgtes udsigter til at blive resocialiseret, efter at han har afsonet den idømte straf […], men et sådant formål kan – hvor vigtigt det end er – imidlertid ikke udelukke, at medlemsstaterne ved gennemførelsen af denne rammeafgørelse i overensstemmelse med ånden i den grundlæggende regel i dennes artikel 1, stk. 2, begrænser de situationer, hvor det bør være muligt at afslå at overgive en person, der er omfattet af anvendelsesområdet for nævnte artikel 4, nr. 6)«[14]. Herved påpegede Domstolen blot, at formålet med artikel 4, nr. 6), ikke er at fastslå en ubetinget ret for den pådømte til at udstå sin straf i fuldbyrdelsesstaten, og at anvendelsen, i det foreliggende tilfælde, af national lovgivning, der betingede muligheden for, at borgere fra andre medlemsstater kunne være omfattet af de fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse, af, at de havde haft lovligt ophold i fem år, var i overensstemmelse med rammeafgørelsen. Domstolen traf således afgørelse om anvendelsen af en lovgivning i en særlig situation, der begrænsede, uden dog at udelukke, de tilfælde, hvor det var muligt at afslå fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre. Senere i dette forslag til afgørelse behandles den forsigtighed, der må anvendes ved påberåbelse af Domstolens eksisterende retspraksis[15].

39. I modsætning til, hvad den franske regering har gjort gældende, er der, ved den fortolkning af artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, som jeg foreslår, hverken tale om, at den eftersøgte person ikke kan straffes, eller at princippet om gensidig anerkendelse anfægtes, eftersom fuldbyrdelsesstaten kun kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, hvis den udtrykkeligt forpligter sig til at fuldbyrde straffen på sit eget område, uden nogensinde at anfægte den afgørelse, hvorved straffen blev pålagt. Følgelig er logikken i den gensidige anerkendelse af retsafgørelser fuldt ud bevaret, selv i det tilfælde, hvor den eftersøgte person afsoner sin straf i fuldbyrdelsesstaten og ikke i den udstedende medlemsstat. Den fortolkning, som jeg foreslår Domstolen at foretage af artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, synes derfor ikke at være i strid med hverken dens almindelige opbygning eller med de formål, den forfølger.

40. Endelig er jeg af den opfattelse, at såfremt en fortolkning af artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelsen, hvorefter en national lovgivning automatisk udelukker enhver unionsborger, der opholder sig i eller har bopæl i en medlemsstat, fra muligheden for at blive omfattet af en fakultativ grund til at afslå fuldbyrdelse, blot fordi han ikke er statsborger i den nævnte stat, er i overensstemmelse med rammeafgørelsen, indebærer dette en væsentlig krænkelse af en række grundlæggende rettigheder og retsprincipper, der i henhold til artikel 1, stk. 3, i rammeafgørelse 2002/584 skal overholdes. En sådan fortolkning kan derfor vanskeligt forenes med de i den pågældende artikel fastsatte krav.

13 — Ibidem, præmis 67.

14 — Ibidem, præmis 62.

15 — Jf. punkt 43 i dette forslag til afgørelse.

2. Medlemsstaternes skønsmargen og det personelle anvendelsesområde for artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584

41. Domstolen fastslog i Wolzenburg-dommen, at »medlemsstaterne råder nødvendigvis ved gennemførelsen af artikel 4 i rammeafgørelse 2002/584, særligt artikel 4, nr. 6), […] over en vis skønsmargen« [16]. Jeg tror imidlertid ikke, at Domstolen hermed mente andet end den skønsmargen, som traktaten giver medlemsstaterne i henseende til at bestemme formen og midlerne til at gennemføre rammeafgørelser. Under alle omstændigheder skal denne skønsmargen udøves under overholdelse af EU-retten [17].

42. Domstolen har allerede tidligere haft lejlighed til at fortolke rammeafgørelsens artikel 4, nr. 6), og de berørte parter, der har afgivet indlæg i den nærværende sag, har på udførlig vis henvist til Kozłowski-dommen [18] og Wolzenburg-dommen, der vedrører dette område. Hovedparten af disse parter har udledt af Wolzenburg-dommens præmis 58, at Domstolen har fastslået, at den nationale lovgiver frit kan gennemføre de forskellige grunde i artikel 4 i rammeafgørelse 2002/584. I henhold til denne præmis i Wolzenburg-dommen har Domstolen fastslået, at »en national lovgiver, som i medfør af de muligheder, der følger af nævnte rammeafgørelses artikel 4, vælger at begrænse de situationer, hvor denne stats fuldbyrdende judicielle myndighed kan afslå at overgive en eftersøgt person, kun kan styrke den overgivelsesordning, der er indført ved denne rammeafgørelse til fordel for et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed«.

43. Man må dog ikke glemme, at situationen i relation til national ret var en ganske anden i Wolzenburg-sagen, eftersom Domstolen dér skulle træffe afgørelse om lovgivning, der rent faktisk gennemførte artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, også i henseende til borgere fra andre medlemsstater end fuldbyrdelsesstaten. Der er således tale om en grundlæggende forskel i forhold til den foreliggende sag, og der skal følgelig udvises stor forsigtighed, når der henvises til Domstolens afgørelser på dette retsområde, og navnlig til Wolzenburg-dommen, som ikke de facto kan overføres til tilfældet med en medlemsstat, hvis nationale lovgivning forbeholder anvendelsen af artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 for sine egne statsborgere. Fortolkningen af den pågældende præmis 58 skal derfor ske i lyset af den særlige nationale kontekst, der var gældende i den pågældende sag.

44. I det omfang der kan udledes en læresætning af den nævnte præmis, er det, at rammeafgørelse 2002/584 ikke forpligter medlemsstaterne til at anerkende en ubetinget ret for borgere fra andre medlemsstater, der er bosat i eller opholder sig i deres land, til at få fuldbyrdelsen af en europæisk arrestordre mod dem afvist. Den skønsmargen, der tilkendes medlemsstaterne, som ligeledes var genstand for den nævnte dom, kan udtrykkes ved en begrænsning af sådanne sager [19], men bestemt ikke ved en udelukkelse af samtlige borgere fra andre medlemsstater fra muligheden for at blive omfattet af de fakultative grunde til at afslå fuldbyrdelse, som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 4, nr. 6). Det er åbenbart, at rammeafgørelse 2002/584 forpligter medlemsstaterne til pålægge deres judicielle myndigheder at foretage en omfattende vurdering af hver enkelt situation, når disse myndigheder anmodes om at afvise en europæisk arrestordre med henblik på fuldbyrdelse af en straffedom, der er afsagt mod en borger fra fuldbyrdelsesstaten, en person, der opholder sig der, eller en person, der har bopæl der [20].

16 — Wolzenburg-dommen, præmis 61.

17 — Ibidem, punkt 45.

18 — Dom af 17.7.2008, sag C-66/08, Kozłowski, Sml. I, s. 6041.

19 — Domstolen har i øvrigt fastslået, at den nederlandske lovgivning, der ubetinget forbeholder muligheden for at anvende artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 for nederlandske statsborgere samt borgere fra andre medlemsstater på betingelse af, at de har haft lovligt ophold i Nederlandene fem år i træk, var i overensstemmelse med EU-retten.

20 — Ottende betragtning til rammeafgørelse 2002/584 taler ydeligt herfor, idet det fremgår heraf, at »afgørelser om fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre [skal] således underkastes tilstrækkelig kontrol, hvilket betyder, at en judiciel myndighed i den medlemsstat, hvor den eftersøgte er blevet anholdt, skal træffe afgørelse om den pågældendes overgivelse«.

45. Det fremgår i øvrigt lige så klart af Domstolens retspraksis, at den ikke opfatter det personelle anvendelsesområde for artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 som omfattende enten statsborgere fra fuldbyrdelsesstaten eller borgere fra andre medlemsstater, der har bopæl i eller opholder sig på dens område, eller begge dele. Domstolen har i Kozłowski-dommens præmis 34 fastslået, at »anvendelsesområdet for den fakultative grund til at afslå fuldbyrdelse i henhold til rammeafgørelsens artikel 4, nr. 6), [er] begrænset til personer, som – hvis de ikke er statsborgere i den fuldbyrdende medlemsstat – »opholder sig« der eller »er bosat« der«.

46. På baggrund af det ovenstående vil jeg foreslå Domstolen at besvare det andet præjudicielle spørgsmål således, at uden at dette berører udøvelsen af det skøn, som medlemsstaterne – under overholdelse af EU-retten – er tillagt med hensyn til fastsættelsen af de betingelser, som anvendelsen af den grund til at afslå fuldbyrdelse, der er fastsat i artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, kan undergives for så vidt angår borgere fra andre medlemsstater, der opholder sig eller er bosat på deres område, er medlemsstaterne forpligtede til at iværksætte artikel 4, nr. 6), på en sådan måde, at de fuldbyrdende judicielle myndigheder har mulighed for at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en dom, både for så vidt angår egne statsborgere som statsborgere i andre medlemsstater, der opholder sig eller er bosat på deres område, idet de nævnte myndigheder bør kunne gøre brug af denne mulighed i lyset af de omstændigheder, der foreligger i den enkelte sag.

C – *Det første spørgsmål*

47. Efter min opfattelse er besvarelsen af det ovenfor behandlede spørgsmål tilstrækkelig til at give den nationale ret den ønskede vejledning. Hvis Domstolen imidlertid fastslår, at medlemsstaterne ikke, alene i henhold til rammeafgørelse 2002/584, er forpligtede til at gennemføre rammeafgørelsens artikel 4, nr. 6), både i forhold til deres egne statsborgere og borgere fra andre medlemsstater, der har bopæl eller opholder sig på deres område, og konkluderer, at den franske stat har anvendt sin skønsbeføjelse i fuld overensstemmelse med rammeafgørelse 2002/584, skal den træffe afgørelse om, hvorvidt princippet om forskelsbehandling er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede.

48. Det skal for det første bemærkes, at sagsøgte i hovedsagen har anvendt sin ret til fri bevægelighed til at tage til Frankrig, hvor han opholder sig lovligt og har sit familieliv. Medlemsstaterne kan ikke ved gennemførelsen af en rammeafgørelse tilsidesætte EU-retten, nærmere bestemt bestemmelserne om unionsborgeres ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område[21]. Således har Domstolen allerede fastslået, at en statsborger i en medlemsstat, som lovligt er bosat i en anden medlemsstat, har ret til at påberåbe sig princippet om forbud mod forskelsbehandling over for en national lovgivning, der fastsætter betingelserne for, at den kompetente judicielle myndighed kan afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre udstedt med henblik på fuldbyrdelse af en frihedsstraf[22]. Dette bør i endnu højere grad være tilfældet i relation til den franske lovgivning i hovedsagen, der udelukker enhver unionsborger, med undtagelse af franske statsborgere, fra at være omfattet af de grunde til at afslå fuldbyrdelse, der er fastsat i artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584. Derfor bør sagsøgte i hovedsagen kunne påberåbe sig artikel 18 TEUF mod den pågældende lovgivning. Dernæst skal det blot fastslås, om artikel 695-24 i code de procédure pénale er udtryk for forskelsbehandling på grundlag af nationalitet.

49. I overensstemmelse med Domstolens faste praksis kræver princippet om forbud mod forskelsbehandling, at ensartede forhold ikke må behandles forskelligt, og at forskellige forhold ikke må behandles ensartet, medmindre en sådan forskellig behandling er objektivt begrundet[23].

21 — Jf. Wolzenburg-dommen, præmis 45.

22 — Ibidem, præmis 47.

23 — Jf. bl.a. dom af 3.5.2007, sag C-303/05, Advocaten voor de Wereld, Sml. I, s. 3633, præmis 56 og den deri nævnte retspraksis, og Wolzenburg-dommen, præmis 62.

50. Det fremgår uomtvisteligt af den franske lovgivning, at borgere fra de øvrige medlemsstater behandles anderledes end franske statsborgere. Det af visse regeringer fremførte argument om, at i et sådant tilfælde kan situationen for de nationale statsborgere ikke sammenlignes med situationen for borgere fra andre medlemsstater, kan ikke tiltrædes. Disse regeringer har insisteret på forskellen mellem den tilknytning, der er mellem en statsborger og dennes nationalstat, og den tilknytning, der er mellem en unionsborger og dennes bopælsstat, som han ikke er statsborger i. F.eks. har enhver fransk statsborger nødvendigvis en nær tilknytning, på grund af sit statsborgerskab, til det franske samfund, hvilket begrunder, at den franske stat påtager sig at fuldbyrde den straf, der er pålagt af en anden medlemsstat, i Frankrig. Såfremt denne type argumenter tages til følge, ville EU-retten bestemt ikke have udviklet sig til det, vi kender idag. Et sådant forslag synes i den grad forhistorisk.

51. Det er ganske vist fuldt ud forståeligt, at en medlemsstat ønsker at omgive sig med garantier og kun forpligte sig til at fuldbyrde en straf, der er afsagt i udlandet – hvilket unægteligt er et stort ansvar for den pågældende stat – i relation til personer, der har en reel, stabil og varig tilknytning til samfundet i den pågældende stat. Det er derimod helt fejlagtigt at hævde, at alene personer med statsborgerskab i denne stat kan have en sådan tilknytning. Sagsøgte i hovedsagen er et slående eksempel herpå. Den i EU-retten fastsatte ret til fri bevægelighed og ophold bevirker ligeledes, at det i dag ikke uigendriveligt kan formodes, at mulighederne for den pådømtes resocialisering er højere i den stat, hvor denne har sit statsborgerskab. Det må derfor fastslås, at den franske lovgivning behandler sammenlignelige situationer forskelligt.

52. En sådan forskellig behandling kan være i overensstemmelse med princippet om forbud mod forskelsbehandling, såfremt den er objektivt begrundet og står i rimeligt forhold til det lovlige formål, dvs. den må således ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt for at opnå dette formål [24].

53. Den franske regering har gjort gældende, at forskelsbehandling mellem dens egne statsborgere og borgere fra andre medlemsstater kan forklares objektivt. Den heviser til en vanskelighed, der udspringer af national ret. Artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 fastsætter, at den fuldbyrdende medlemsstat forpligter sig til selv at fuldbyrde den straf, der er afsagt i udlandet, i henhold til sin nationale lovgivning. Ifølge gældende fransk ret er det imidlertid ikke muligt for den franske stat at påtage sig en sådan forpligtelse. Den franske regering har i denne henseende påpeget, at fuldbyrdelse i Frankrig af en straf afsagt i udlandet rejser væsentlige juridiske spørgsmål, som ikke reguleres af rammeafgørelse 2002/584, hvor artikel 4, nr. 6), henviser til medlemsstaternes nationale lovgivninger. Den retlige ordning for fuldbyrdelse af straffedomme afsagt i udlandet er ikke ens og afhænger ofte af internationale bilaterale eller multilaterale konventioner, og den franske stat kan ikke ensidigt beslutte at fuldbyrde en straf, der er afsagt i en anden medlemsstat, i Frankrig, for så vidt som den ikke kan sikre den pådømte, at fuldbyrdelsen af dennes straf bliver anerkendt i den stat, der har afsagt dommen.

54. Denne argumentation synes at kunne anfægtes på to måder. Først vedrørende dens begrundelse, og dernæst den franske lovgivnings åbenlyse uforholdsmæssige karakter.

55. Hvad angår den af den franske regering påberåbte vanskelighed forbundet med national ret skal det indledningsvis påpeges, at Domstolen kun sjældent har tiltrådt en sådan type argument.

56. Det skal dernæst bemærkes, at den franske regering under retsmødet anerkendte, at når det i fransk ret, på nuværende tidspunkt, ikke er muligt at fuldbyrde en straf, der er afsagt af en anden medlemsstat mod en person, der ikke er fransk statsborger, skyldes det først og fremmest den fortolkning, som den franske lovgiver har foretaget af artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, hvorefter sidstnævnte ikke skulle pålægge medlemsstaterne en forpligtelse til ligebehandling af egne statsborgere og borgere fra andre medlemsstater, og ikke en uovervindelig juridisk hindring som følge

24 — Wolzenburg-dommen, præmis 69.

af den internationale ret om konventioner, der på nuværende tidspunkt binder Frankrig. I denne henseende har Kommissionen med rette anført, at Frankrig, som alle de øvrige medlemsstater i Unionen, er part i konventionen om overførelse af domfældte [25]. Den fastsætter, at en overførsel kan finde sted, hvis den domfældte er statsborger i fuldbyrdelseslandet [26], men den fastsætter ligeledes, at de kontraherende stater ensidigt, når som helst, kan definere, hvad de for deres vedkommende i den pågældende konvention forstår ved udtrykket »statsborger« [27], således at Frankrig ganske rigtigt kunne udvide bestemmelserne i den pågældende konvention til at omfatte borgere fra andre medlemsstater [28].

57. Selv om det antages – hvilket jeg naturligvis ikke er overbevist om – at det kun er efter vedtagelsen af rammeafgørelse 2008/909 at de retlige aspekter forbundet med fuldbyrdelsen af en straffedom, afsagt i en anden medlemsstat, er reguleret, skal det endelig påpeges, at den franske lovgiver ved ikke inden for de fastsatte frister at have gennemført rammeafgørelsen efter den 5. december 2011, er den eneste ansvarlige for den påståede mangel i dens nationale lovgivning og således, såfremt Domstolen skulle godtage argumentet om de vanskeligheder, der udspringer af gældende fransk ret, fortsat skulle kunne drage fordel af sin egen forsømmelighed. Imidlertid – som den franske regering har anerkendt under retsmødet – indeholder artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584 en fleksibel reference til national lovgivning, således at selv om ansøgninger modtaget af fuldbyrdelsesstaten før den 5. december 2011 stadig reguleres af rammeafgørelse 2002/584, kan de yderligere bestemmelser i rammeafgørelse 2008/909 tages i betragtning, netop fordi den, via sin gennemførelse, har ført til en ændring og en tilpasning af medlemsstaternes nationale lovgivninger.

58. I øvrigt er det åbenbart, at en lovgivning, der bevirker, at alle unionsborgere, der ikke er franske, ikke omfattes af grunden til at afslå fuldbyrdelse som fastsat i artikel 4, nr. 6), i rammeafgørelse 2002/584, er uforholdsmæssig. En sådan lovgivning bevirker, at de kompetente judicielle myndigheder systematisk fratages muligheden for at foretage et skøn af den enkeltes situation. Den indebærer ligeledes en uigendrivelig og uafkræftelig formodning om, at det er retligt umuligt at foretage en fuldbyrdelse af straffen i Frankrig. Det fremgår imidlertid af den franske regerings argumentation, at situationen er mere nuanceret. Da det ikke er muligt at fastsætte ens retsregler for alle de tilfælde, som de judicielle myndigheder i fuldbyrdelsesstaten kan stå over for, er det nødvendigt i hver enkelt sag at bestemme de anvendelige retsregler, da disse kan variere afhængig af den pådømtes nationalitet. Lovgivningen i hovedsagen er uforholdsmæssig, for så vidt som den automatisk fratager pådømte personer, der potentielt, henset til bestemmelserne i de retsregler, der gælder for deres ansøgning, kunne ønske at få deres straf fuldbyrdet i Frankrig, denne mulighed.

59. I lyset af det ovenstående vil jeg foreslå Domstolen at besvare det første af den forelæggende ret stillede spørgsmål således, at forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 18 TEUF er til hinder for en national lovgivning som den, der er genstand for hovedsagen, som forbeholder muligheden for at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en dom, til tilfælde, hvor den eftersøgte person er fransk statsborger, og de kompetente franske myndigheder har påtaget sig at gennemføre fuldbyrdelsen.

D – *Forpligtelsen til en overensstemmende fortolkning*

60. I Pupino-dommen fastslog Domstolen, at »princippet om en overensstemmende fortolkning gælder i forhold til rammeafgørelser, der er vedtaget inden for rammerne af afsnit VI i traktaten om Den Europæiske Union. Den forelæggende ret er ved anvendelsen af national ret forpligtet til i videst muligt omfang at fortolke denne ret i lyset af rammeafgørelsens ordlyd og formål med henblik på at

25 — Jf. punkt 2 i dette forslag til afgørelse.

26 — Jf. artikel 3, stk. 1, litra a), i konventionen om overførelse af domfældte.

27 — Jf. artikel 3, stk. 4, i konventionen om overførelse af domfældte.

28 — Det fremgår af gennemgangen af de ensidige erklæringer fra de stater, der er parter i konventionen om overførelse af domfældte, at mindst syv medlemsstater har udvidet begrebet »statsborger« i henhold til den pågældende konvention til at omfatte personer, der opholder sig eller har deres bopæl i fuldbyrdelsesstaten, eller som har fast bopæl dér (Kongeriget Danmark, Ungarn, Kongeriget Nederlandene, Den Portugisiske Republik, Den Slovakiske Republik, Republikken Finland og Kongeriget Sverige). Irland og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland har fastsat muligheden for at udvide begrebet til pådømte personer med nære bånd til den pågældende stat.

nå det med rammeafgørelsen tilsigtede resultat og således handle i overensstemmelse med [den tidligere] artikel 34, stk. 2, litra b), EU«[29]. Endvidere fremgår, at »den nationale rets forpligtelse til at henvise til indholdet af en rammeafgørelse i forbindelse med fortolkningen af de relevante bestemmelser i national ret ophører, når sidstnævnte ikke kan anvendes således, at den fører til et resultat, der er foreneligt med det resultat, der tilsigtes med rammeafgørelsen. Princippet om en overensstemmende fortolkning kan med andre ord ikke tjene som grundlag for en fortolkning contra legem af national ret«[30].

61. Det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, om der i nævnte sag kan anlægges en overensstemmende fortolkning af de nationale bestemmelser. Jeg vil blot påpege, at såfremt den forelæggende ret finder en sådan fortolkning mulig, f.eks. ved at fortolke begrebet »fransk statsborger« i artikel 695-24, stk. 2, i code de procédure pénale således, at begrebet ligeledes omfatter lignende statsborgerskaber, såsom statsborgerskab i de øvrige medlemsstater, skal den nationale ret tage hensyn til de forskellige mål, der forfølges med rammeafgørelse 2002/584, herunder at den pådømtes sociale rehabilitering lykkes, og den kan med fordel lade sig inspirere at de kriterier, Domstolen udledte i Kozłowski-dommens præmis 48 samt af konklusionen i Wolzenburg-dommens præmis 76, med henblik på at foretage en samlet vurdering af forbindelsen mellem sagsøgte i hovedsagen og det franske samfund for således at vurdere, om denne kan søge om at få sin straf fuldbyrdet i Frankrig eller ej.

V – Forslag til afgørelse

62. Henset til samtlige ovenstående betragtninger foreslår jeg Domstolen at besvare de to præjudicielle spørgsmål fra cour d'appel d'Amiens således:

»1) Uden at dette berører udøvelsen af det skøn, som medlemsstaterne – under overholdelse af EU-retten – er tillagt med hensyn til fastsættelsen af de betingelser, som anvendelsen af den grund til at afslå fuldbyrdelse, der er fastsat i artikel 4, nr. 6), i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne, kan undergives for så vidt angår borgere fra andre medlemsstater, der opholder sig eller er bosat på deres område, er medlemsstaterne forpligtede til at iværksætte artikel 4, nr. 6), på en sådan måde, at de fuldbyrdende judicielle myndigheder har mulighed for at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en dom, både for så vidt angår egne statsborgere som statsborgere i andre medlemsstater, der opholder sig eller er bosat på deres område, idet de nævnte myndigheder bør kunne gøre brug af denne mulighed i lyset af de omstændigheder, der foreligger i den enkelte sag.

2) Under alle omstændigheder er forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 18 TEUF til hinder for en national lovgivning som den, der er genstand for hovedsagen, som forbeholder muligheden for at afslå at fuldbyrde en europæisk arrestordre, der er udstedt med henblik på fuldbyrdelsen af en dom, til tilfælde, hvor den eftersøgte person er fransk statsborger, og de kompetente franske myndigheder har påtaget sig at gennemføre fuldbyrdelsen.«

29 — Dom af 16.6. 2005, sag C-105/03, Sml. I, s. 5285, præmis 43.

30 — Ibidem, præmis 47.